

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาระบบบัญชี การสร้างแบรนด์และส่วนประสมทางการตลาดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยงานวิจัยย่อย จำนวน 2 เรื่อง คือ การพัฒนาระบบบัญชีผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ และการสร้างแบรนด์และส่วนประสมทางการตลาดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มีการสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาระบบบัญชีผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

1.1 บริบทการทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนของกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เคยบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยใช้สมุดบัญชีครัวเรือนของพัฒนาชุมชน แต่ไม่ได้บันทึกบัญชีอย่างต่อเนื่อง เพราะหลังจากบันทึกบัญชีและเห็นตัวเลขแล้วรู้สึกใจหาย ทีมวิจัยจึงได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยพบว่า กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน มีการปลูกผักกินเอง ไม่ซื้อกิน และมีรายได้จากอาชีพที่สืบทอดมาจากรบรรพบุรุษที่สำคัญ คือ การปักผ้าม้ง นอกจากนี้กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการบันทึกบัญชีครัวเรือน เช่น ที่ผ่านมามีเงินไม่พอใช้ คิดว่าการบันทึกบัญชีจะช่วยให้มีเงินพอใช้ จะได้ทราบรายได้และรายจ่าย อยากทราบรายรับรายจ่ายของครอบครัว อยากลองว่าการบันทึกบัญชีครัวเรือนจะทำให้เก็บเงินได้หรือไม่ สำหรับกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน ที่ไม่สนใจบันทึกบัญชีให้เหตุผลว่า อายุมากขึ้นไม่สามารถมีเงินในการออมเงิน และบางคนเขียนหนังสือไม่เป็น ลูกหลานไปทำงานต่างจังหวัดหรือไปทำงานในเมืองเชียงใหม่ ทำให้บันทึกบัญชีไม่ได้

สำหรับบริบทการทำบัญชีต้นทุน พบว่า ประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่จังหวัดเชียงใหม่ ได้บันทึกบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายประจำวันและสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปีให้คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประจำอยู่แล้ว แต่ยังไม่เคยสรุปแยกต้นทุนและค่าใช้จ่ายเพื่อหากำไรขั้นต้นและกำไรสุทธิของผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน

1.2 การพัฒนารูปแบบการทำบัญชีต้นทุนและบัญชีครัวเรือนของกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่จังหวัดเชียงใหม่

หลังจากฝึกอบรมการบันทึกบัญชีครัวเรือนและทดลองบันทึกบัญชีครัวเรือนแล้ว ทีมวิจัยได้จัดประชุมเพื่อระดมความคิดในการพัฒนาสมุดบัญชีครัวเรือนของกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้ข้อสรุปว่าควรปรับปรุงสมุดบัญชีครัวเรือนโดยเพิ่มบรรทัดสรุปรายรับประจำวันและบรรทัดสรุปรายจ่ายประจำวัน เพื่อให้ทราบจำนวนเงินที่ได้รับและได้ใช้จ่ายไปในแต่ละวัน และควรเพิ่มหน้าสรุปรายรับและสรุปรายจ่ายประจำเดือน เพื่อให้ทราบจำนวนรายรับและรายจ่ายในแต่ละเดือนสำหรับวางแผนการใช้จ่ายเงินในอนาคต

สำหรับการบัญชีต้นทุน ทีมวิจัยร่วมกับประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่จังหวัดเชียงใหม่ ปรับปรุงสมุดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายประจำวันและสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปี ที่มีอยู่เดิมโดยเพิ่มช่องสรุปแยกต้นทุนและค่าใช้จ่าย เพิ่มช่องกำไรขั้นต้นและกำไรสุทธิของผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน และเพิ่มใบสรุปต้นทุนวัตถุดิบค่าผ้าทอ เพื่อให้ทราบต้นทุนค่าผ้าทอที่ผลิตเอง ซึ่งประกอบด้วย ค่าเส้นด้าย ค่าแรงทอ และค่าสีย้อม และเพิ่มใบสรุปต้นทุนผ้าลายเขียนเทียน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เคยบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยใช้สมุดบัญชีครัวเรือนของพัฒนาชุมชน แต่ไม่ได้บันทึกบัญชีอย่างต่อเนื่อง เพราะหลังจากบันทึกบัญชีและเห็นตัวเลขแล้วรู้สึกใจหาย ทีมวิจัยจึงได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบันทึกบัญชีครัวเรือน โดยพบว่า กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน มีการปลูกผักกินเอง ไม่ซื้อกิน

2. การสร้างแบรนด์และส่วนประสมทางการตลาดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

2.1 การสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ชนเผ่าม้ง บ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ไม่เคยมีแบรนด์เป็นของตนเอง การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ร่วมกับชนเผ่าม้ง บ้านแม่สาใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สร้างแบรนด์ที่สามารถสื่อถึงความง่ายต่อการเข้าใจของผู้บริโภคว่าเป็นตราสินค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประเภทใด ในที่นี้คือ “คอยผากลอง” ซึ่งมาจากคอยผากลองที่มีชื่อเสียงด้าน การท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของ อำเภอแมริม และเป็นคอยที่เก่าแก่เคียงคู่มากับชุมชนเผ่าม้งมาอย่างแสนนาน การตั้งชื่อดังว่า “คอยผากลอง”จะมี

ความสัมพันธ์กับตำแหน่งผลิตภัณฑ์ในตลาดของสินค้าเพราะเป็นผ้าทอจากผ้าใยัญชงแท้จากม่อน
ดอยผาหลวงซึ่งจะสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างซื้อตราและตำแหน่งทาง การตลาดของสินค้า
และช่วยให้ผู้บริโภคสามารถจดจำสินค้าของเผ่าม้งได้ง่ายขึ้น

2.2 ส่วนประสมทางการตลาดผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) อำเภอ

แมริม จังหวัดเชียงใหม่

กลยุทธ์การตลาดที่เหมาะสม คือการนำองค์ความรู้สมัยใหม่ทางกลยุทธ์การตลาด
ที่เน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์และเทคโนโลยีสืบค้นย้อนกลับ ผสมผสานกับคุณค่าทางอารมณ์และ
คุณค่าทางประโยชน์ใช้สอยของสินค้าในการสร้างยอดขายและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ โดยยังคง
อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์ชุมชนม้งไว้สืบต่อไป เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องการ
สนับสนุนสินค้าที่มีแหล่งกำเนิดอย่างชัดเจนและเป็นแหล่งผลิตที่แท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบันทึกบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือ
ที่สำคัญในการวางแผนการใช้จ่ายเงินที่สำคัญ เนื่องจากสมุดบัญชีครัวเรือนเป็นบัญชีนอกใจ แต่
แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นบัญชีในใจ หากกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ จดบันทึกบัญชีรายรับและรายจ่ายในแต่ละวันเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้ใช้แนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียงมาวิเคราะห์เพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียนก็จะ
ทำได้เพียงแต่บันทึกบัญชี และกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียนจะไม่ได้ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น
แต่ก็มีแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่จังหวัดเชียงใหม่ ที่บันทึกบัญชีครัวเรือนและ
นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการใช้เงินโดยแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บาง
คนพบว่า การบันทึกบัญชีครัวเรือนช่วยในการลดค่าใช้จ่าย ดังตัวอย่างคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก
ว่า “วันนี้เราเห็นว่าซื้อเยอะ วันต่อไปก็ลดซื้อบ้าง” ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวาริพิน มงคลสมัย
(2552) ที่พบว่าหากทุกครัวเรือนมีการบันทึกบัญชีอย่างถูกต้องสม่ำเสมอ ก็จะสามารถช่วยให้
ผู้จัดทำบัญชีได้ทราบตัวเลขรายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริงและหากนำหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ใน
การวิเคราะห์ตัวเลขรายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้น จะทำให้ผู้บันทึกบัญชีตระหนักถึงการลดจำนวนค่าใช้จ่าย
ที่ไม่จำเป็นและเพิ่มการออมเงินให้มากขึ้น สามารถลดการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ไม่มีปัญหาหนี้สิน มี
ความสุขกายสุขใจ และเกิดเป็นสังคมน่าอยู่ต่อไป

การพัฒนารูปแบบสมุดบัญชีครัวเรือนให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนเป็นความท้าทายที่
นักวิจัยเชิงคุณภาพต้องทำ เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านห้วยทราย อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ มี
สมุดบัญชีครัวเรือนที่สะดวกและง่ายต่อการบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวัน อีกทั้งเป็นสมุดบัญชีที่มี

เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย เช่น การเพิ่มบรรทัดสรุปรายรับประจำวันและบรรทัดสรุปรายจ่ายประจำวันเพื่อให้ทราบจำนวนรายรับและรายจ่ายในแต่ละวัน และเพิ่มหน้าสรุปรายรับและสรุปรายจ่ายประจำเดือน เพื่อให้ทราบจำนวนรายรับและรายจ่ายในแต่ละเดือนสำหรับวางแผนการใช้จ่ายเงินในอนาคต

การศึกษาริบทหรือความรู้เดิมที่ชุมชนมีอยู่แล้วเป็นขั้นตอนที่สำคัญ จะเห็นได้ว่า ประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการบันทึกบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายประจำวันและสรุปรายได้และค่าใช้จ่ายประจำปีให้คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน บ้านแม่สาใหม่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นประจำอยู่แล้ว ดังนั้นผู้วิจัยจึงควรศึกษาข้อมูลเดิมที่ชุมชนจัดทำเป็นประจำอยู่แล้ว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบัญชีต้นทุนร่วมกับชุมชน

ในการพัฒนาการบัญชีต้นทุนของผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน ประธานกลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์ผ้าลายเขียนเทียน เห็นความสำคัญของการแยกข้อมูลต้นทุนออกจากค่าใช้จ่ายอื่น ทำให้สมุดรายรับและรายจ่ายประจำวันได้รับการปรับปรุงโดยเพิ่มช่อง รายได้ ต้นทุน ค่าใช้จ่ายอื่น และเงินสดคงเหลือ นอกจากนี้การเพิ่มเอกสารต่าง ๆ เช่น การเพิ่มใบสรุปต้นทุนวัตถุดิบค่าผ้าทอ และใบสรุปต้นทุนผ้าลายเขียนเทียน จะต้องได้รับการยอมรับและเห็นประโยชน์จากผู้ปฏิบัติจึงจะเกิดประโยชน์และนำมาสู่การปฏิบัติจริง

ในอดีตการสร้างแบรนด์มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ การสร้างความแตกต่างในผลิตภัณฑ์ แต่ปัจจุบันเป็นจุดสิ้นสุดของยุคผู้ผลิต ที่เคยทำการตลาดแบบ ฉะนั้นผู้สร้างตราสินค้าจึงเปลี่ยนจากการสร้างความแตกต่างในผลิตภัณฑ์เพียงอย่างเดียวไปเป็นการสร้างความแตกต่างในการรับรู้ของผู้บริโภค การสืบทอดภูมิปัญญามีความสำคัญต่อการคงอยู่ของวัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิมของชุมชนมั่ง บ้านแม่สาใหม่ ซึ่งภายในชุมชนได้อาศัยวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนภูมิปัญญาภายในชุมชน ซึ่งอาจเปรียบได้ว่าเป็นทุนทางวัฒนธรรม ที่มีผลงานทางศิลปะ คือ งานหัตถกรรม โดยกลยุทธ์การตลาดเชิงจิตวิญญาณที่ผสมผสานกับแนวคิดในยุคการตลาด 4.0 ให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกลยุทธ์ขายอันชาญฉลาดของชุมชนในการดำรงอยู่ สืบทอดภูมิปัญญา องค์ความรู้ดั้งเดิมมาผสมผสานเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ กันยูกานต์ เมืองสนธิ์ และคลฤทัย โกววรรณกุล (2557) ที่พบว่า การวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดให้ตอบสนองความต้องการและความจำเป็นของนักท่องเที่ยวที่เป็นตลาดเป้าหมาย โดย การพัฒนาส่วนประสมทางการตลาด ให้ผลิตภัณฑ์มีความหลากหลาย แปลกใหม่ ทันสมัย แต่ยังคง ความดั้งเดิมเป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอพื้นเมือง เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้รับความพึงพอใจสูงสุด และเห็นถึง ความสำคัญของผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง จนเกิดการอนุรักษ์ผ้าทอพื้นเมืองอันเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สืบทอดต่อ

กันมามีความสำคัญทางวัฒนธรรมของภูมิประเทศไทยและในกลุ่มอาเซียน ซึ่งจะก่อให้เกิด ประโยชน์ ต่อผู้ประกอบการ ระบบเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ

ข้อจำกัดของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้เป็นชนเผ่าม้ง ที่ใช้ภาษาม้งเป็นหลักในการสื่อสาร ดังนั้นการทำ วิจัยโดยผ่านนักศึกษาที่กำลังเรียนกับนักวิจัยและเป็นชนเผ่าม้ง อาจจะสื่อสารเนื้อหาไม่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

สำหรับโลกยุคปัจจุบันที่ทุกคนสามารถใช้จ่ายเงินซื้อสิ่งของจากทุกแห่งในโลกและ ตลอดเวลา การทำบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการควบคุมการใช้จ่ายเงินอย่างพอเพียง อีกทั้งคนไทยทุกคนควรทำความเข้าใจแนวพระราชดำริ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง และนำมาปฏิบัติให้เป็น รูปธรรมชัดเจนอย่างจริงจัง เพื่อให้การก้าวอย่างในชีวิตเป็นไปอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง มั่นคงและ ยั่งยืน กระทั่งสามารถสร้างความสุขให้กับชีวิตในที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงความต้องการของผู้บริโภคหรือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาซื้อผลิตภัณฑ์ ของชุมชนม้ง บ้านแม่สาใหม่ โดยการสำรวจและสอบถามถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่ม นักท่องเที่ยว ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชนเผ่า รูปแบบของผลิตภัณฑ์ ชุมชนและแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเพิ่มยอดขาย เพิ่มมูลค่าและและสร้างรายได้ ให้กับคนในชุมชน โดยการบูรณาการกลยุทธ์การตลาดเชิงจิตวิญญาณเพื่อนำไปสู่การสืบทอดภูมิ ปัญญาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ยังคงอยู่ต่อไป
2. ควรจะขยายผลไปสู่หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยการใช้วิธีการ จัดการความรู้